

tatem tamen pater habetur, & sicut filiationis causa venerari debet Ecclesiam tanquam matrem, & praelationis causa praesertim ei, ut pastor gregis, pater populi, rector familiae. Cum his de generali Concilio auctoritatem, & potestatem complectimur, quemadmodum & suo nostro Constantiae, auctoritate Synodus universalis, declaratum, de hincsumque est. Veneramus enim Constantiensis Concilium, & cuncta, quae praecesserunt à Romanis Pontificibus nostris praedecessoribus approbata, inter quae, nullum invenimus unquam falsè ratum, quod stante Romano Imperatoris Praesule, absque ipsius auctoritate conueniente, quod non est corpus Ecclesiae sine capite, & omnis ex capite debet in membra potestas. Haec nostra sententia est, illi: haec credimus, & profiteamur: haec iam senes, & in Apostolatus apice constituti, pro veritate asserimus.

§. 11. Si quae vel vobis, vel aliis conscripsimus aliquando, quae huic doctrinae repugnent, illa tanquam erronea, & juvenilis animi parum pensata iudicia, reuocamus atque omnino respuimus.

Dat. Romae apud S. Petrum, 6. kal. Maii, Anno millesimo quadringentesimo sexagesimo tertio.

Et quia in re...
Dat. P. An. 1.
die 26. Apr.

XL Prohibitio praedicandi, disputandi, aut suadendi haereticum, vel peccatum esse credere IESU CHRISTI sanguinem in triduo suae passionis, ab ipsa Diuinitate diuisum, vel non diuisum fuisse

P I V S E P I S C O P V S,
Seruus Seruorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Ineffabilis summi prouidentia Patris, ad hoc nobis, quamvis immeritis vniuersalis Ecclesiae regimen pia dignatione commisit, ut tanquam de summo vertice ad inima reflectentes intuitum, quid pro sacrae Religionis expediat propagatione felici, & qualiter illius multiplicatis plantationibus Religio ipsa floride dilatetur, solertius intendamus, omnemque inquietudinis, & molestiae fomitem subtrahamus, sicque statui omnium Religiosorum in humanitate Altissimo famulantium, opportune provideamus, quod omnibus ab ipsis sublati molestiis, in Religionis obseruantia, iugique perseveratione quietius intendere valeant.

Exordium.

Quidam tenebant sanguinem Christi, in triduo passionis ab eius Diuinitate fuisse diuisum. Eius contrarium affirmabant.

§. 1. Sane, cum dudum inter dilectos filios Praedicatorum, & Minorum Ordinum Fratres (fatore zizaniae operante) super eo quod eorum aliqui in ipsorum praedicationibus pretiosum Sanguinem Domini nostri Iesu Christi in triduo passionis eiusdem separatim fuisse ab ipsius sanctissima Diuinitate asseuerabant, alii vero fore contrarium tenebant, dissensionis materia exorta foret, ex qua ad tantam inter eos altercationem, ut accepimus deuentum extitit, ut facile mentibus fidelium posset scandalum generari. Et licet alias Nos ad obuiandum praedictis, auditis iis quae circa praemissa vtraque pars dicebat, & allegabat, silentium imposuerimus, ac materiam ipsam indiscussam pro tunc reliquerimus, ac mandauimus de huiusmodi dubietate amplius disceptationem aliquam fieri non debere; quia tamen verendum foret, ne ex contrarietate praedicta, in mentibus eorundem Christi fidelium aliquid scandali ad eorum animas illaqueandas euenire possit, matura praemeditatione curauimus omnibus sinistris euentibus praemissis, prout ex debito Pastoralis officii adstringimur, obuiare.

Hic ergo Pontifex de hoc praedicari & disputari prohibet

§. 2. Vt igitur in Ecclesia Dei orthodoxae fidei unitas praeruetur, & de cetero tollatur occasio in huiusmodi controuersias incidendi, auctoritate Apostolica tenore praesentium statuimus, & ordinamus, quod nulli Fratrum praedictorum deinceps liceat de supra dicta dubietate disputare, praedicare, vel publice, aut private verbum facere, seu aliis suadere, quod videlicet haereticum, vel peccatum sit, tenere, vel credere, Sanguinem ipsum sacratissimum, ut praemittitur, triduo passionis eiusdem Domini nostri Iesu Christi, ab ipsa Diuinitate quomodolibet fuisse, vel non fuisse diuisum,

vel separatim, donec super dubietatis huiusmodi, decisionem, quid tenendum sit, fuerit per Nos, & Sedem Apostolicam definitum.

§. 3. Mandantes propterea vniuersis & singulis eorundem, & aliorum quorumcumque, Ordinum per totum Orbem constitutorum, Praedicatorum, cuiuscumque status, gradus, vel conditionis existant, praesentibus & futuris, sub excommunicationis latae sententiae poena, quam ipso facto incurramus, & à qua nisi in mortis articulo constituti, nisi per Nos, aut successores nostros absolui possint, ne contra statutum, & ordinationem nostram praedictam venire, aut facere, vel tentare quoquo modo praesumant.

§. 4. Necnon omnibus, & singulis praedictorum & aliorum Ordinum Praedicatorum, ut in virtute sanctae obedientiae transgressores omnes, quos in poenam huiusmodi incidisse, aut contra praedicta dixisse, vel fecisse praesumpserint, dignis poenis, dirisque carceribus punire, & mancipare procurent, ac Fratres ipsi vtriusque, seu alterius Ordinis, de cetero sub eisdem poenis, aliquem Fratrem, seu alium, haereticum propterea proclamare, aut haereticis ex hoc labem incurrisse constiterit, illam, vel illos apud Sedem Apostolicam denunciare teneantur, & debeant, quodque inter alias quascumque Ecclesiasticas, secularesve personas, nullus Fratrum Ordinum praedictorum, seu aliorum, aliquem de praedictis infamare, aut de illo quomodolibet proclamare praesumat.

§. 5. Quinimo, ut Fratres ipsi Praedicatorum, & Minorum Ordinum huiusmodi, mutuo se diligant, & cum charitate pertractent, secundum Ordinum ipsorum instituta, & Regularis obseruantiae regulam, sub poena praemissa auctoritate, praefata tenore praesentium iniungimus, decernentes ex nunc omnes, & singulos Fratres Ordinum praedictorum, qui praedicta non obseruare, vel illis contrafacere, vel venire studuerint cum effectu, ad omnes actus legitimos Religiosorum, & Ordinum ipsorum penitus inhabiles, & incapaces, necnon irritum, & inane, & secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Nulli ergo omnino liceat hanc paginam nostrorum mandati, iniunctionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis, &c.

Dat. Anconae, Anno incarnationis Dominicae 1464. Pont. nostri Anno sexto.

PAULUS SECUNDUS PONT. CCXV.
ANNO DOMINI MCDLXIV.

Paulus Secundus, Venetus, Petrus Barbus antea dictus, presbyter Cardinalis tituli S. Marci. Creatus pridie Kal. Septembris 1464. Coronatus quinto Idus Septembris

Con...

Et...

Pradicatorum...

Sed...

Dat. die 9.

PAVLVS SECVNDVS

Septembris eodem anno, sedit annos 6. menses 10. dies 26. Creavit Cardinales undecim. Obiit 3. Kalend. Augusti anno 1471. Sepultus fuit in Basilica S. Petri. Vacavit Sedes dies 14.

Jurisdictione & facultates Vicarii Papae, in Urbe ejusque districtu.

Amplioribus jurisdictionibus utitur hodie Vicarius, ex nonnullarum Pont. constitutionibus, quas tibi indicabo in Pauli III. constit. 36. Licet, ubi ponam adnotationes, eas tibi propterea omittendo.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus servorum Dei: Paterabili Fratri Dominico Episcopo Tercitano, in Alma Urbe in spiritualibus Vicario nostro, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Te et Ecclesiarum omnium universalis cura, & populi Christiani regimen ad vigilantiam nos inducant, Romam tamen Urbs inelyta, quam caput Orbis divina clementia stabilivit, mentem nostram sollicitat, ut de ipsius statu prospero & salubri attentius & diligentius ita procuremus, ut spiritualiter & temporaliter felicioribus successibus congruum recipiat incrementum.

§. 1. De tua ergo laudabili vita, morum gravitate, probata fide, & circumspectione, aliisque virtutum donis, quibus personam tuam praeditam esse familiari experientia percipimus, firmam in Domino spem gerentes, ac sperantes quod ea quae tibi committenda duxerimus, prudenter & fideliter exequaris. Te in praefata Urbe, ejusque suburbiis, Dioc. & districtu Vicarium nostrum in spiritualibus usque ad nostrum & Sedis Apostolicae beneplacitum, cum honoribus, oneribus, fructibus, & emolumentis consuetis, auctoritate Apostolica testore praesentium facimus, constituimus & deputamus.

§. 2. Tibique visitandi Ecclesias, Monasteria, & loca Ecclesiastica secularia & regularia quorumcumque Ordinum ipsius Urbis, etiam Ecclesias S. Laurentii, Anastasii, S. Sebastiani & S. Agnetis, & alia Monasteria, & Ecclesias prope Urbem ipsam, exempta & non exempta, & ipsorum personas, & eorum cujuslibet ipsorum excessus & crimina multandi, corrigendi, puniendi prout secundum Deum & justitiam videris expedire. Causas civiles & criminales audiendi, excutiendi, cognoscendi, & sine debito terminandi; Conferendi quoque Ecclesiastica Sacramenta, Ecclesias dedicandi, & eas vel earum coemeteria reconciliandi. Aliaque omnia & singula faciendi, gerendi, ordinandi, disponendi, exercendi, mandandi, & exequendi, quae ad hujusmodi Vicariatus officium de jure vel consuetudine pertinere noscuntur: Contradictores quoslibet & rebelles per censuram ecclesiasticam personalemque coactionem, & alia opportuna jura remedia, appellatione postposita compescendi, plenam & liberam auctoritate praedicta harum serie facultatem concedimus, & potestatem ac auctoritatem.

§. 3. Non obstantibus si aliquibus Ecclesiis, Monasteriis vel Ordinibus, eorumque personis a Sede Apostolica sit indultum, quod capi seu detineri, aut interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 4. Mandantes propterea omnibus & singulis ad quos pertinet & spectat, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, quatenus tibi in exequendis his quae ad officium tuum praedictum pertinere noscuntur, omnibus possibilibus assistant auxiliis, consiliis & favoribus opportunis, tibi que parent, & obediunt prout nobis.

§. 5. Quocirca fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus officium Vicariatus hujusmodi devote suscipiens, sic illud prudenter, sollicitate & fideliter exequaris, quod exinde sperati fructus animarum, sicut Bullar. Mag. Tom. I.

opimus Dominum concordante provisione. Tunc praeter divinae retributionis mercedem quam inde mercederis, nos tibi & Sedis gratiam ubertius conlegat merearis.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1464. 16. Kalendas Octobris, Pont. nostri Anno primo.

De his quae observare debent Judices a Sede Apostolica delegati, in causis alienationum bonorum Ecclesiasticorum.

Facultatem has causas delegandi abstulit omnibus Sedis Apost. Officialibus Paul. V. ut infra in ejus constit. 69. Volentes.

De materia alienationum, dicam hic infra in constit. 3. Ambitiose.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum in omnibus judiciis sit rectitudo justitiae, & conscientiae puritas observanda, id multo magis in concessionibus alienationum rerum Ecclesiasticarum convenit observari, in quibus de Christi patrimonio & dispensatione pauperum, non de proprio cujusque peculio agitur, vel tractatur. Quapropter oportet ut in examinandis hujusmodi alienationum causis, quae a Sede Apostolica in forma, si in evidentem utilitatem cedant, oneratis Ecclesiasticorum Judicum conscientis delegantur, nihil favor ususp, nihil timor extorqueat, nulla expectatio praemii justitiam conscientiamque subvertat.

§. 1. Monemus igitur, & sub interminatione divini iudicii omnibus Commissariis, & delegatis hujusmodi districtae praecipimus, ut caute, & diligenter attendant causas in literis Apostolicis per supplicationes expressas, illaque sollicitate examinent, atque discutiant, testes, & probationes super narratorum veritate recipiant, & solum Deum praeculis habentes, omni timore, aut favore deposito, Ecclesiarum indemnitatibus consulant, nec in laesionem, aut detrimentum earum decretum quomodolibet interponant.

§. 2. Si quis autem Commissarius, vel delegatus conscientiae suae prodigus, in gravamen, aut detrimentum Ecclesiae, per gratiam aut timorem, vel sordes alienationi confererit, aut decretum, vel auctoritatem interposuerit, inferior quidem Episcopo sententiam excommunicationis incurrat, Episcopus vero, aut Superior, ab executione officii per annum, noverit se suspensum, ad estimationem detrimenti Ecclesiae illati nihilominus condemnandus, sciturus, quod si suspensione durante damniliter ingesserit se in divinis, irregularitatis laqueo se involvet, a quo non nisi per summum Pontificem poterit liberari.

§. 3. Is vero, qui dolo, vel fraude, aut scienter in detrimentum Ecclesiarum alienationem fieri proturaverit, aut per sordes, vel impressionem, alienationis decretum extorserit, similem sententiam excommunicationis incurret, a qua non nisi per Romanum Pontificem possit absolvi, ad restitutionem nihilominus rerum alienatarum, cum fructibus, quandocumque de praemissa constituerit, condemnandus.

§. 4. Volumus autem, quod Legati, & Commissarii praedicti de penis constitutionis nostrae specificae moneantur, & in quibuscumque literis, & commissionibus hujusmodi hoc statutum nostrum inseratur.

Nulli ergo, &c. Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae 1465. 5. Id. Maii, Pontif. nostri anno primo.

11

1465.

ludres Ar...

Constrat...

Complet...

In commiss...

Dat. P. An...

III.

Gubernatores Civitatum, & aliorum locorum Status Ecclesiastici, mitterat (præter esculenta & poculenta quæ triduo consumuntur) non recipiant. Officia per Papam conferri solita, non conferant. Exulesque, vel pœnas, supra flores non remittant.

Quoad munera recipienda à Communitatibus, gravem prohibitionem edidit Clem. VIII. inf. in eius consti. 10. Pro commissis. Quoad Exules non remittendos, vide infra de eorum dispositionem in Pii V. const. 10. Ex superna, ubi notabo Et quoad pœnas non condonandas, habes infra in const. 93. Sixti V. Ad Romanum.

Hæc autem constit. expressè confirmatur à Sixto. IV. infra in consti. 15. §. 3.

Idem An. D. 1486.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Munera recipere oculos sapientum, & pervertere corda iustorum, sacra Scriptura testatur. Unde ille laudatur, ille prædicatur beatus, qui post aurum non abiit nec argentum, & qui excutit manus suas ab omni munere, de quo Propheta testatur: quoniam ipse in excelsis habitabit, & monumenta saxorum, sublimitas ejus. Quod cum omnes facere conveniat, tum maxime servare oportet Apostolicos Legatos, & Gubernatores Provinciarum, Civitatum, atque Terrarum, Rom. Ecclesie subditarum, quos decet ceteris secularibus Magistratibus, justitiae & integritatis exempla præbere, ut avaritiam odiant, & munera super innocentes non cupiant. Sanè ad nostrum non sine molestia animi, pervenit auditum, quod superioribus temporibus diverſi Rectores, & Gubernatores Terrarum, & Provinciarum S. R. E. subditarum, & nonnulli Legati, etiam de latere, ad gubernationem ipsarum Terrarum, & Provinciarum emissi, solitum quendam sequentes abutulum, munera à Provincialibus, & incolis locorum, publicè & privatim susceperunt, etiam in vasis aureis vel argenteis, vel equis aut victualibus, excedentes omnem modum, permissionemque Canonicam, quæ quidem non solum ipsis civitatibus & provinciis gravia & onerosa fuere, sed etiam exemplo turpia, & pernicioſa opere comprobantur. Si quidem ipsis muneribus vel donis allecti, privatæ gratiæ & factionibus potius, quam justitiæ studuerunt, multique criminoli gravia delicta & flagitia pecunia redemerunt, atque (ut breviter circumſcribamus) impletum est in pleſtisque propheticum illud, quod in eorum manibus iniquitas fuit, & dextera eorum repleta est muneribus. Si quidem B. Isidorus ait, Cito jugulabitur auro justitia, nullamque reus pertimescet culpam, quam redimere nummis existimat.

§. 1. Volentes igitur talibus abutibus providere, & per Officiales & Ministros Apostolicæ Sedis, omnem integritatem munditiamque servari, hoc perpetuò prohibemus edicto, ne quisquam deinceps Rectorum, aut Gubernatorum quorumcumque Officialium Romanæ Ecclesie, vel etiam Legatorum de latere, ad regimen & gubernationem provinciarum, civitatum, ac terrarum Romanæ Ecclesie deputatorum vel deputandorum, à provinciis, civitatibus & terris quibus præstant, vel officia exercere, nec à singularibus sive legationi, regimini, vel gubernatori suppositis, aliquod genus muneris, nec aurum, nec argentum, aut vestem, aut equum, vel aliquod cujuscumque speciei munus accipiat, præter esculenta & poculenta, quæ brevi tempore consumi possunt, quod tempus ad biduum moderantur, alioquin tam dantes quam accipientes, etiam si Pontificali præfulgeant dignitate (dammodo non sint sacrosanctæ Romanæ Ecclesie Cardinales, qui in sacro Collegio coram Nobis, sponte sua obtulerunt & promiserunt, non recepturos hujusmodi munera) ipso facto sententiam excommunicationis incurant, à qua absolvi non possunt nisi à Romano Pon-

te, præterquam in mortis articulo constituti. Et insuper omne id quod acceperint, & aliud tale eundem redere teneantur.

§. 2. Mandantes ut omnes & singuli Legati, Rectores & alii officiales prædicti, priusquam ad sua admittantur officia, videlicet Cardinales Legati, in dicto Collegio coram Nobis promittere, inferiores verò in Camera Apostolica, & observanda hujusmodi constitutione nostra (quam perpetuò valere, & vim decretalis habere decernimus) juramentum præstare teneantur, quod etiam in forma juramentorum præstari solitum, adjungi & asservari mandamus.

§. 3. Insuper, ne sub occasione munerum officia inferiora in ipsis provinciis, civitatibus, & terris, venalia reddantur, aut criminoli debitas pœnas effugiant, vel mulctæ pro debitis impostæ, & fisco applicandæ, in privatas utilitates redigantur, pari prohibemus edicto, ne Legati & Gubernatores prædicti, Præturas civitatum & alia inferiora officia, per Romanos Pontifices conferri, vel alia concedi solita, conferre, confirmare, aut de illis quomodolibet, sine speciali commissione nostra vel successorum nostrorum ordinare præsumant. Pro his verò quæ ad ipsorum Legatorum, vel Gubernatorum dispositionem, vel confirmationem pertinent, pro collatione officiorum, vel confirmatione nil accipiant, præter moderatam mercedem secretarii, sive scriptorum & sigilliferi, quam quidem in majoribus officiis & civitatibus insignioribus, ad duos florenos de Camera, in minoribus officiis vel civitatibus minus insignibus, ad unum florenum, in minimis verò, seu castellis, dimidium florenum similem tantum, pro salario secretarii, scriptorum, & sigilli taxamus, & limitamus.

§. 4. Insuper prohibemus ne aliquos reos capitalium, aut exules, bannitos, & diffamatos sub pœna capitis absolvere, restituere, aut à pœna liberare audeant, sine Romani Pontificis licentia speciali.

§. 5. Præterea mulctas & condemnationes pecuniarias, Camera Apostolicæ de jure vel consuetudine applicari solitas, remittere non possunt aut donare, nec de illis gratiam aut remissionem facere, nisi usque ad summam sex florenorum auri de Camera, in multa seu condemnatione quamvis ge. vi.

§. 6. Revocantes omnes concessiones aut facultates, in genere vel specie cuivis Legato, Rectori, vel Gubernatori concessas, in quantum præmissis advenſentur, illasque pro inf. dis habentes, decernentes quicquid contra præmissa & quodlibet præmissorum attentatum fuerit, nullius esse roboris vel momenti, & absolutiones, remissiones, donationes, & gratias quorumlibet Legatorum, Rectorum, & Gubernatorum, quacumque auctoritate fungentium, in futurum contra præmissa fortitan faciendas, nulli penitus suffragari.

§. 7. Mandantes hanc constitutionem nostram in omnibus Civitatibus Romanæ Ecclesie insignioribus, nunc & singulis quibuscumque temporibus, in adventu novi Legati seu Gubernatoris, solemniter publicari, & ab omnibus inviolabiliter observari, ac de verbo ad verbum in libro ibidem aliquo authentico registrari & conservari.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c.

Datum Romæ apud sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo sexagesimo sexto, quintodecimo kalendas Aprilis, Pontificatus nostri anno secundo.

Contra vindictam transversalem in Urbe ejusque districtu sun entes, aut Cavalcatas, seu hominum collectas facientes, brigolo:que & eorum fautores.

Hæc bulla fuit primum à Sixto. IV. die 12. Julii 1477. & deinde ab Innocentio VIII. die 13. Septembris 1478. confirmata, sed postea ad omnia loca Status Ecclesiastici extensa à Pontif. successorib. ut liquet

Et hujusmodi observari ab eis præcipi

Collatione officiorum per nos præcipi

Baronum

Parti

Quod

Inter

Sancti

D. M.

IV

PAULUS SECUNDUS.

99

liques ex bulla 10. Clem. VII. infra, & bulla 10. Pii V. Ex saperna. §. 9.

PAVLVS EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Viros sanguineos & dolosos abominabiles Deo, Sanctus Propheta testatur, nec immerito quidem apud Deum & homines detestandi videntur, qui horrenda scvritia & vindictæ furore succenti sanguinem sitiunt aliorum, & præsertim Infantium, ita ut non solum corporum mortem procurent, sed etiam animarum. Pro quibus DEI Filius mortem subiit corporalem, easque pretio sui sanguinis comparavit. Unde nos ejusdem Salvatoris vicem, disponente Domino, licet immeriti, obtinentes in terris, eisdem merito detestamur, & ad gregis Domini custodiam sollicitis excitati vigiliis, animarum & corporum salutis, & publicæ paci ac quieti, attenta cogitatione insistimus, ut perditorum hominum audaciam compescendo, animas simul & corpora Deo lucrifacere sua nobis cooperante gratia valeamus.

Sanè in Alma Urbe nostra, quæ sicut per sacram beati Petri Sedem totius est caput Orbis efficta, ita cæteris Urbibus quietis & pacis norma & exemplar debet esse justitiæ, instigante diabolo pestiferum & perniciosum malum irrepfit, ut si quando inter aliquos, etiam pro levissima causa, quam brigam vocant, rixa fuerit exorta, in qua alter alterum percussit aut vulneraverit, percussus aut vulneratus hujusmodi offendens patrem, fratrem, aut filium, seu alterum ex propinquis, injuriæ expertem & plerumque offensionis ignarum, aut hujusmodi excessus plurimum indolentem, horribili immanitate, & feriosa cæcitate, in vindictam suæ injuriæ vulnerat, & interdum occidit, aut aliquis propinquorum offensus ad ultionem injuriæ propinqui sui, ut præmittitur, propinquum offendens vulnerat, vel occidit, vel vulnerari & occidi facit, inde quoque juxta damnabilem abusum Civitatis utraque pars se domibus privatis, includit, quas in contemptum Summi Pontificis, videlicet Principis, ac etiam Magistratum civitatis, armatis complens, & interdum fores domorum, & porticus stercatis communiunt, ubi tanquam ad officinas asylum scelerum perditii homines, & scelerati, ex utraque parte conveniunt, illic rabida factio jurgitur, atrocissimi sceleris immanitate concordans, illic demerita, & furia est, & venalis injuria, dum iis, qui nulla sunt injuria læssiti, ad vindictam offensorum insana mente, & ferali crudelitate conjurant. Ii sunt quorum veloces pedes sunt ad effundendum sanguinem, qui viam pacis non cognoverunt. Inter quos fœda & obscœna commercia, alearum lusus, pecuniarum effusio, patrimoniorum dissipatio, dira blasphemiz, & obscœni aguntur incestus: ex iis oritur regentium Republicam, & Magistratum contemptus, ac seditiones nonnunquam excitantur. Quod quidem ex alio veteri processit abusu, ut si quando hujusmodi rixæ & offensiones intercedunt, non solum propinqui, atque conjuncti, sed etiam extranei utrique parti se offerunt, quod vulgò apud eos, & materno vocabulo, Fare de bene, nuncupatur, ex quo plerumque totius civitatis studia, non sine gravi nota regentium, atque discrimine reipublicæ, armantur adversus proximos, miseri spiritu diaboli repleti, omne jus humanæ societatis, omnem charitatem, omnem civilem concordiam damnabili abusu pervertunt.

§. 1. Nos igitur tam immani, & crudeli facinori, ac populi nostri peculiaris periculis volentes occurrere, & tam nefarios præsumptores debite animadversionis mucrone ferire, & ut tuta sit inter improbos innocentia, etiam in ipsis improbis formidato supplicio, refrænetur audacia, ac nocendi facultas, ipsiusque Almx Urbis nostræ paci, & quieti, & tranquillitati, consulere, ut scilicet ducta regimine præservetur à noxiis, & optatis semper proficiat incrementis. Hæc inrefragabili, matuta, & perpetuò valitura constitutione statuimus, & ordinamus, ut quicumque deinceps Baro, aut Domicellus, vel Civis Romanus, vel quævis alia Ecclesiastica secularique persona, cujuscumque conditionis & qualitatis existat, qua-

Bellar. Mag. Tom. I.

cumque etiam armodi injuria læssita pro sua, vel amicis aut propinquis injuria vindicanda, patrem, aut filium, fratrem, aut propinquum, vel aliam amicum, vel domesticum offendens, vulnerare, mutilare, occidere, vel quocumque modo, realiter vel personaliter, offendere præsumpsit, aut talia fieri fecerit, vel mandaverit.

§. 2. Similiter qui in Urbe Romana, vel in ejus districtu, occasione rixæ, vel brigæ domum communire, armatos receptare, aut tenere, vel adherentes, & complices ac fautores brigæ atcessere, seu quancumque conventionem, congregationem, & collectam hominum, ad ultionem injuriæ invocare, excitare, invitare, vel receptare præsumpsit per se, vel alium, crimen læsæ Majestatis incurrat, & tanquam læsæ Majestatis, rebellionis, ac seditionis in Urbe concitatæ reus censeatur, & habeatur, ac veluti talis à competentibus judicibus severissime puniatur.

Collectam hominum ad manibus.

§. 3. Ecclesiastici verò talia perpetrantes ab omni dignitate, honore, ordine, officio, & beneficio sint ipso jure privati, & perpetuè custodiæ mancipentur, beneficia eorum liberè alii per illos ad quos eorum collatio pertinet, conferantur. Omnesque præterea talia perpetrantes, & committentes, tanquam Christianæ religionis alieni, publicæ pacis æmuli, ab omni populo, Civitate, Terra, vel loco. Ecclesiæ Romanæ mediatè vel immediatè subjecto, sint perpetuò diffidati, eorum dona, tam mobilia quam immobilia sint ipso jure Cameræ Apostolicæ confiscata. Nulli præterea talium alicujus aperiatur janua dignitatis, aut honoris Ecclesiastici vel mundani, seu ad alicujus loci regimen sit ascensus. Et ut magis famosa sit eorum infamia, factio testamenti activè & passivè sit eis interdicitæ, ad actus legitimos nullus eis pateat aditus, nulla porta pandatur, omni spe gratiæ, aut dispensationis adempta. Ac præter prædictas pœnas, sententiam excommunicationis, & perpetuæ maledictionis incurrat, à qua absolvi non possunt nisi per Romanos Pontifices, præterquam in mortis articulo constituti.

Pœnas hic Pœna imponitur, si se ad pœnam excommunicationis abulisse sicut v. c. in rubr.

§. 4. Illi verò qui ipsis offensis vel offendentibus seu brigosis adherere, favere, opem auxiliumve permittere, vel in domibus aut Castris, locis, seu fortalitiis suis receptare, aut qui juxta vulgare Fare de bene, deinceps præsumpsit, tanquam fautores scelerum, & conspiratores adversus publicam pacem, omninò similis rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitationis, atque excommunicationis, & anathematis pœnas incurrant.

Fortalitiis eorum jam in istis.

§. 5. Statuimus præterea, ut domos, & habitationes principalium offendentium, qui vindictam in alios, ut præmittitur sumere vel exercere, vel etiam qui ex utraque parte domos ipsis munire, aut congregationes occasione brigæ & collectas hominum adunare, aut armis vel armatis, seu stercatis, aut Propugnaculis communire auli fuerint, in detestationem tanti facinoris demoliantur, & usque ad solum, in perpetuam infamiam prosternantur, per hoc quoque secularibus, & aliis judicibus suis competentibus non adimimus facultatem utendi statutis & legibus adversus tales editis vel edendis. Dignum est enim ut nefandi ratione flagitii, ultionis severitas extendatur, & propter enormitatem facinorum, & pœnarum modus exuperet.

Domosque eorum demant mandas.

§. 6. Cæterum volumus quod singuli in dicta Urbe rixam seu brigam quomodolibet forsan impræsentiarum habentes, sustinentes, aut excitare molientes, cujuscumque status, vel conditionis fuerint, post publicationem præsentium in Curia Capitolii & aliis publicis dictæ Urbis locis faciendam, infra quindecim dierum spatium super illa in dilectos filios ejusdem Urbis generales Paternos nostros, ac Chericum de Chericatis Civem & militem Vicentinum, seu alium per nos ejus loco forsan subrogandum aut deputandum, & de jure & de facto juxta auctoritatem & arbitrium eorum, plenarie compromississe, ipsorumque decisionibus, sententiis, & mandatis, quæ omnia & rata & grata haberi, ac ab omnibus & singulis quorum interest, vel intererit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari volumus atque mandamus, stare & parere debent, & teneantur.

Brigam hanc hinc & tunc in istis.

L. I. Dedit

decentes nulli licere illis contradicere, nec etiam ab eis quovis modo appellare.

Facique hujusmodi fructus penitus enominatio incedat.

§.7. Inhibentes districtius ne aliquis per seipsum aut quemvis alium directè, vel indirectè, seu alio quovis quæsito colore contra pacem, & concordias, hæcenus initas & factas, vel securitates præstitas, seu deinceps incundas, venire, vel aliquid attentare, aut illas infringere quomodolibet præsumant, sub pœnis ultra Urbis statuta in hujusmodi facta pace contentis, ac præmissis, & aliis arbitrio nostro infligendis, quas rebelles, & contrafacientes, ac pacem hujusmodi non servantes, eo ipso quo contrafecerint, irremissibiliter incurrant.

Hanc bullam in Germania Vrbu describitur mandas.

§.8. Ad majorem præterea firmiteremque rei substantiam, & perpetuam observationem, volumus & mandamus, quod præsentis nostræ literæ hujusmodi voluntatem, ordinationem, & decretum nostrum continentes, in volumine Statutorum dictæ nostræ Urbis, de verbo ad verbum denotentur, & describantur.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 3. die 22. Sept.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dominicæ 1466. Decimo Kal. Octob. Pont. nostri Anno tertio.

V. Prohibitio alienandi bona Ecclesiastica, aut illa ultra triennium locandi.

Hæc bulla est inter extravagantes communes, sed hic posuit, quia in judiciis quotidie affertur. Et ut sibi dicam, quod circa locationes hujusmodi extat Conc. Trid. sess. 24. cap. 11. Et quoad alienationes habes etiam sup. const. 1. Leon. 1. Occasio, & infra Paul. IV. constit. 2. Injunctum, & Pii V. constit. 69. Volentes, & aliam constit. 98. Et si de singulis. Quo vero ad iudices hujusmodi alienationum habes hic sup. constit. 2. Cum in omnibus.

Edita An. D. 1467.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Procuramus.

Ambitiosæ cupiditati, illorum præcipuè qui divinis & humanis aff. & atis, damnatione postposita, immobilia & pretiosa mobilia Deo dicata, ex quibus Ecclesiæ, Monasteria & pia loca reguntur illustranturque, & eorum ministri sibi alimoniam vendicant, prophanis usibus applicare, aut cum maximo illorum ac divini cultus detrimento exquisitis mediis usurpare præsumunt, occurrere cupientes.

Prohibitio alienandi.

§.1. Omnium rerum & bonorum Ecclesiasticorum alienationem, omneque pactum per quod ipsorum dominium, concessionem, hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, necnon infeudationem vel contractum emphyteuticum præterquam in calibus à jure permissis, ac de rebus & bonis in emphyteusum ab antiquo concedi solitis, & tunc cum Ecclesiarum evidenti utilitate, ac de fructibus & bonis quæ servando servari non possunt, pro instantis temporis exigentia, hac perpetuò valitura constitutione fieri prohibemus.

Innovatio confis. Prædictorum.

§.2. Prædecessorum nostrorum constitutionibus, prohibitionibus & decretis aliis super hoc editis, quæ tenore præsentium innovamus, in suo nihilominus robore permanerint.

Reversio alienat. inum aliter feudatum, cu. aliu pa. 28.

§.3. Si quis contra hujus nostræ prohibitionis seriem de bonis & rebus eisdem quicquam alienare præsumpserit, alienatio, hypotheca, concessio, locatio, conductio, & infeudatio hujusmodi nullius omnino sit roboris vel momenti, & tam qui alienat, quàm is qui alienatas res & bona prædicta receperit, sententiam excommunicationis incurrat, alienanti verò bona Ecclesiarum, Monasteriorum locorumque piorum quorumlibet inconsulto Romano Pontifice, aut contra præsentis constitutionis tenorem, si Pontificali vel Abbatiali præfulgeat dignitate, ingressus Ecclesiæ sit penitus interdictus, & si per sex menses immediatè sequentes sub interdicto hujusmodi,

animo, quod absit, perseveraverit indurato, lapsis mensibus eisdem à regimine & administratione suæ Ecclesiæ vel Monasterii cui præsidet in spiritualibus & temporalibus sit eo ipso suspensus. Inferiores verò Prælati, commendatarii, & alii Ecclesiarum, Rectores beneficiati, vel administrationem quomodolibet obtinentes, Prioribus, præposituris, præpositatibus, dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, Canonicatibus, præbendis, aliisque Ecclesiasticis cum cura & sine secularibus & regularibus beneficiis quorum res & bona alienantur duntaxat, ipso facto privati existant, illaque absque declaratione aliqua vacare censeantur, possintque per locorum Ordinarios vel alios ad quos eorum collatio pertinet, personis idoneis (illis exceptis quæ propterea privatæ fuerint) liberè de jure conferri, nisi alias dispositione Apostolicæ Sedis sint specialiter aut generaliter reservata: & nihilominus alienatæ res & bona hujusmodi ad Ecclesias, Monasteria & loca pia ad quæ ante alienationem hujusmodi pertinebant, liberè revertantur. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 4. die 19.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quadringentesimo sexagesimo septimo, kal. Martii, Pont. nostri Anno quarto.

Quod Monasteria, Prioratus, & alia beneficia Ecclesiastica, perpetuo unita, & de cætero vacantia, teneantur Rever. Cameræ Apostolicæ debita jura & servitia ut taxata sunt præstare. Alio verò Annatam persolvere singulis quindecim annis.

Hæc bulla comprobata fuit à Jul. II. die 28. Julii 1505. cujus constitutio tanquam simpliciter confirmatoria, & à Paulo V. hic infra relata, à me prætermissa fuit. Declaratur autem & extenditur à Clem. VII. Paulo IV. Pio V. & Sixto V. ut dicam infra in ejusdem const. 33. Camera.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1467.

Decet Romanum Pontificem sic suis fore gratis liberalem, quod in Ecclesiarum, Monasteriorum, aut Clericalis Ordinis personarum secularium sive regularium favorem concessa, in Cameræ Apostolicæ, vel aliorum præjudicium non reddent.

§.1. Sanè dudum ad humiles universonum poscentium supplicationes, & ex certis rationabilibus causis tunc expressis inducti, tam Nos quàm S. R. E. Martinus V. Eugenius IV. Nicolaus etiam V. Callistus III. & Pius II. Pontifices prædecessores nostri quamplura diversorum Ordinum Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus Conventuales, necnon dignitates majores in Cathedralibus, Metropolitanis, & principales in Collegiatis Ecclesiis, administrationes quoque, officia, & beneficia Ecclesiastica, etiam dispositioni Apostolicæ generaliter reservata, invicem vel aliis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, earumque Capitularibus mœsis, ac mensariis, dignitatibus, Collegiis, Universitatibus, & beneficiis, & præsertim Congregationis Canonorum Regularium S. Augustini Lateranen. & de Scopeto, seu S. Salvatoris nuncupatorum, Monachorum S. Justine Paduan. Montis Oliveti, S. Benedicti, Cisterciens. Vallis Umbrosæ, & Cartusien. Ordinibus, presbyterorumque S. Georgii in Alga Venetiarum, atque aliis Monasteriis, domibus, Hospitalibus, fabricis, & piis locis, utriusque sexus personarum, sub diversis modis & formis Apostolica auctoritate univimus incorporavimus, & anneximus, applicavimus, atque submisimus.

Plene macta.

Vide v. d. C. ut non bant.

§.2. Proptereaque Ecclesiæ, Monasteria, Prioratus, Præposituræ, dignitates, administrationes, officia, & beneficia unita hujusmodi amplius nequaquam vacare sperantur, cumque propterea Cameræ Apostolicæ, necnon venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium

dinalium Collegium, & Sedis Apostolicæ Officiales detrimendum non modicum patiantur.

§. 3. Nos quorum interest eorundem Camere, Collegii, & Officialium indemnitati prospicere, volentes quemadmodum par est uniones, incorporationes, annexion, application, & submissiones præfatæ, si alias site, & rationabiliter processerunt, ita in sua firmitate permanent, quod ipsorum quibus una cum suis oneribus unita fuerit, commodis deserviant, & aliorum jura propterea non lædantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod omnia, & singula Monasteria, videlicet illa quorum fructus, & redditus, & proventus ad summam centum floren. auri de Camera secundum communem æstimationem ascendunt annuatim, si in libris ejusdem Camere taxati reperiuntur, communia, & minuta servitia, atque alia jura debita, & consueta, tam ipsis Camere, & Collegio quam Officialibus Prælati.

§. 4. Reliqua verò Monasteria, Prioratus, Præposituræ, Præpositatus, dignitates, personatus, administrationes, officia, & beneficia, ut præfertur unita, pro quibus Camere Apostolicæ annata, seu alia jura solvi consueverant, vel debebant temporibus retroactis, & de solvendo singulis certis temporibus futuris obligatio in eadem Camera per inadvertentiam facta non fuit, annatam, siue medios fructus unius anni in posterum singulis quindecim annis perpetuò sequuturis, eidem Camera solvere teneantur & debeant.

§. 5. Et quod de omnibus Monasteriis, Prioratibus, Præpositatibus, dignitatibus, personatibus, administrationibus, officiis, & beneficiis, ut præfertur unitis, à quarum unionum temporibus, postquam illæ sortitæ effectum, anni quindecim effluxerunt, infra annum proximum futurum communia minuta, & alia jura seu annatas, & medios fructus hujusmodi solvere adstringantur etiam singulis annis quindecim in futurum, prout multæ alie similes uniones, & gratias obtinent, faciunt, & facere consueverunt, & ad hoc ij quorum interest infra unius anni spatium se in eadem Camera efficaciter obligare debeant cum effectu.

§. 6. Alioqui si à solutione aut obligatione præmissis cessare præsumperint, union, annexion, & incorporationes præfatæ habeantur penitus pro infectis, & sic unita Monasteria, Prioratus, Præposituræ, Præpositatus, dignitates, personatus, administrationes, officia, & cujuscumque qualitatis, aut generis beneficia hujusmodi, tamquam verè vacantia possint libera à Sede præfata impetrari & canonicè obtineri, ac si uniones ipsæ, & super eis confectæ literæ, processus quoque habitus per eosdem, & quæcumque inde secuta nullatenus emanassent.

§. 7. Non obstantibus union, & aliis præmissis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo quadringentesimo sexagesimo nono, octavo Id. Januarii, Pont. nostri anno quinto.

II. Reductio Sanctissimi Jubilæi, siue Anni Sancti, ad annum vigesimum quintum, quo visitantes Basilicas SS. Petri, & Pauli, & S. Ioannis in Laterano, ac S. Mariæ Majoris de Urbe, plenissimam peccatorum veniam consequuntur.

Institutionem hujusmodi Jubilæi pro quolibet centesimo anno statuit Bonif. VIII. ut sup. in ejus const. 7. Antiquorum, sed reductionem istam ad annum vigesimum quintum servarunt omnes huius Pont. successores usque ad Clem. VIII. ut infr. in eius const. 38. Annus, ubi notabo.

P A V L V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Ineffabilis providentia summi Patris (qui pro redemptione humani generis, ejusque reconcilianda natura,

Bullar. Mag. Tom. I.

Ad prævaricatione perpetuæ mortis damnatione muldata, unigenitum suum vestim nostræ mortalitatis assumere, & post Evangelicæ doctrinæ sacra erudimenta, ac vitæ ipsius actus, & conversationis exempla crucem voluit & mortem subire, laudabili imitatione nos instruit ut qui insufficientibus meritis vices ipsius redemptoris tenemus in terris, summis enitatur studiis gregem dominicum vigilantiz nostræ sua præordinatione commissum, quem callidi hostis versutia justitiæ limitibus sæpe divertit, auctori nostro, qui non mortem, sed penitentiam desiderat peccatorum, reddere acceptabilem, & bonorum operum sectatorem, ut in extremi, tremendique judicii ratione reddenda rigorem justitiæ & ultionis meritæ evitare possimus. Decet igitur nostræ mentis intuitum ad ea vigili attentione convertere, per quæ supremi favoris suffragante præsidio, ita univerforum Christi fidelium animarum saluti prospiciamus utiliter, & gratiarum spiritualium donis salubriter consulamus, quod adversus ipsius hostis astutias congruo valeat antidoto subveniri, ipsique fideles æternæ beatitudinis præmia largiente Altissimo consequantur.

§. 1. Dudum siquidem cum fida relatio antiquorum haberet, quod accedentibus ad honorandam Principis Apostolorum de Urbe basilicam, magnæ conc. s.æ. forent remissiones & indulgentiæ peccatorum, f. licis recordat. Bonifacius Papa Octavus prædecessor noster summo studio salutem appetens fidelium singulorum, & attenta consideratione recensens, quod per beatissimos Christianæ fidei Principes Petrum, & Paulum sacrosancta Romana & universalis Ecclesia religionis sumplisset exordium, ac Evangelium CHRIS. Romæ resplendisset: ut idem Apostolorum Principes, gregis dominici Pastores, & ejusdem Ecclesiæ columnæ summissimæ, in speciali veneratione, & honorificentia haberentur, ipsæque prædecessor fidelibus ipsis incomparabilem salutis thesaurum aperiret, de fratrum suorum consilio voluit atque decrevit, quod omnes qui anno à nativitate Domini millesimo trecentesimo, & quolibet anno centesimo ex tunc in antea secuturo ad ipsorum Apostolorum Basilicas de Urbe accederent reverenter, ipsaque si Romani ad minus triginta, si verò peregrini aut forenses quindecim diebus continuis vel interpolatis, saltem semel in die, verè tamen penitentes & confessi, personaliter visitarent, suorum omnium peccatorum remissionem, & veniam plenissimam obtinerent.

§. 2. Postmodum verò sanctæ recordationis Clementis Papa Sextus noster etiam prædecessor ex præmissis & nonnullis aliis animum suum moventibus cautis indulgentiam antedictam ad annum quinquagesimum provida consideratione reducens, Apostolica auctoritate statuit, ut omnes Christi fideles qui prædictas Basilicas & Lateranen. Ecclesiam de quinquaginta in quinquaginta annos certo modo tunc expulso devote visitarent, eandem peccatorum suorum veniam consequerentur.

§. 3. Et successivè piæ memoriæ Gregorius Papa XI. similiter prædecessor noster cupiens, ut Ecclesia beatae MARIÆ Majoris de Urbe cum eisdem Basilicis & Lateranen. Ecclesia indulgentiæ privilegio decoraretur prædicto, ex certa scientia voluit, statuit, & auctoritate prædicta ordinavit, quod quicumque Christi fideles hujusmodi indulgentiam per ipsius Clementis literas declaratam assequi affectarent, eandem Ecclesiam Beatae Mariæ Majoris, sicuti Basilicas, & Lateranen. Ecclesiam supradictas visitare deberent, & etiam tenerentur.

§. 4. Et deinde Urbanus Sextus in sua obedientia nuncupatus providè considerans, quod ætas hominum amplius solito in dies laboretur pauciores, ac desiderans quam plurimos ejusdem indulgentiæ fieri participes, cum ad annum quinquagesimum propter brevitate vitæ plurimi hominum minimè perveniant, ut populorum augetur devotio, fides splenderet, & charitas amplius incallescet, ex eisdem & aliis non minoribus causis de fratrum suorum consilio annum quinquagesimum supradictum ad trigésimum tertium reducens, statuit de fratrum suorum eorundem consilio, & Apostolicæ plenitudine

Bonif. VIII. Jubilæi quolibet 100. ann. concessus, ut in rior.

Clem. vi. ad annum 50. reduxit.

Greg. XI. statuit etiam visitari Ecclesiam B. Mariæ Majoris.

176. vj. Jubilæi uniceleberrimi prædicti quolibet anno 33.

plenitudine potestatis, quod universi fideles verè penitentes & confessi, qui in anno à Nativitate ejusdem Domini millesimo trecentesimo nonagesimo, & deinceps perpetuis temporibus de triginta tribus annis in triginta tres annos Basilicas ac Lateranen. & sanctæ MARIÆ Majoris prædictæ Urbis Ecclesias causa devotionis modo præmissis visitarent, eandem consequerentur remissionem, & veniam peccatorum.

Mart. v. approbavit.

§. 5. Postremo verò postquam felices recordationis Martinus Quintus Romanus Pontifex prædecessor noster reductionem per eundem Urbanum factam hujusmodi ratam habens, & gratam ipsam in sua firmitate persistere, & anno trigesimalotertio supradicto observari debere censuerat, & ad effectum deduci anno ingruente prædicto permiserat, prout observata extitit.

Nicol. v. confirmavit.

§. 6. Pæ recordationis Nicolaus Papa Quintus similiter prædecessor noster eorundem prædecessorum inherendo vestigiis prædictas Clementis ejusdem concessionis literas ratas habens & gratas, eas de fratrum nostrorum tunc suorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine innovavit & approbavit, sui que scripti patrocínio communivit, indixitque, statuit, decrevit, & ordinavit, ut omnes Christi fideles verè penitentes & confessi, qui juxta formam in literis Clementis prædecessoris hujusmodi comprehensam in anno à Nativitate Domini nostri JESU CHRISTI millesimo quadringentesimo quinquagesimo tunc futuro Basilicas, & Ecclesias antedictas visitarent, ut præfertur, omnium peccatorum suorum plenissimam indulgentiam consequerentur, prout in dictis literis plenius continetur.

Hic modò permissis ad annum 25. reducitur.

§. 7. Nos igitur, qui miseratione Altissimi labentibus annis regimini Catholicæ & universalis Ecclesiæ fuimus divina clementia disponente præfecti, provida consideratione non immeritò attendentes humanæ conditionis statum fragilem ad peccandum proclivem, & ad declinationem usque adeo celeri cursu, ut præmittitur, properare, brevissimum quoque vitæ spatium, & peccatis nostris exigentibus, crebras pestilentias, varios morbos lethiferos, gravissimas quoque Turcarum & infidelium adversus fideles persecuciones assiduas, atque universam Christianitatem retroactis temporibus quassatam, adhuc variis, non quidem minoribus injuriis lacessiri, & calamitosi casibus & dispendiis subiacere, aliasque plurimas ærumnas in CHRISTI populos adeo invalescere, & eis atque aliis similibus casibus plerumque causantibus admodum pauci remissionum & indulgentiarum hujusmodi participes fieri mereantur, necnon attente considerantes novum, vel à moribus alienum non esse pro varietate temporum, antecessorum eorundem statuta reduci ad spatium temporis brevioris, maxime pro salute animarum fidelium quam tota mente appetimus, & juxta datam nobis à Domino gratiam assidue procuramus, ex præmissis & quibusdam aliis non minoribus causis ad id animam nostrum inducentibus, annum trigesimalum tertium hujusmodi de venerabilium fratrum nostrorum consilio, & ipsius potestatis plenitudine ad annum vigesimalum quintum reducetes, auctoritate, scientia & potestate præmissis, statuiamus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus annus Jubilæus (plenarie videlicet remissionis, & gratiæ, & reconciliationis humani generis nostro piissimo Redemptori) cum omnibus & singulis indulgentiis, & peccatorum remissionibus supradictis de viginti quinque annis cum gratiarum actione, & mentis jucunditate debeat ab omnibus Christi fidelibus frequentari, ac etiam celebrari. Nos enim de omnipotentis Dei misericordia, & ipsorum Apostolorum auctoritate confisi, eisdem utriusque sexus fidelibus, qui in anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, incipiendo à primis vespere Vigiliæ Nativitatis Domini nostri JESU CHRISTI millesimo quadringentesimo septuagesimo quarto, & ut sequitur finiendo, ac deinceps de viginti quinque annis in viginti quinque annos Basilicas, & Ecclesias antedictas alias juxta ordinationem eorundem prædecessorum devote visitaverint, ut præfertur, plenissimam peccatorum suorum omnium veniam elargimur.

§. 8. Attendant igitur universi fideles, qui ad ratio-

nem perspicuæ veritatis attingere quærunt, ac in statera cordis justo liberamine ponderent suorum sarcinam peccatorum, & quam graviter se reos constituerint erga ipsam Redemptorem piissimum, divinam contra se clementiam provocando. Debitorum suorum etiam telegant memoriale, atque animo repetant hujus defluentis sæculi cursum ad exitum continuè properare, & inexorabilem legem mortis absque ullius exceptionis beneficio omnibus esse indictam, quæ sine personarum, dignitatumque delectu cunctos reddit æquales, nihilque esse in quo vanam hujus mundi gloriam inanibus extollamus titulis, dum nascenti dies mortis indicitur, ac per tacitos, fallentesque decursus hujus vitæ mortalitas ad extremum diè fugaci temporis mobilitate raptatur. Providè deinde considerent tremendi judicii diem, in qua omnium quæ in corpore gessimus, & sive bonum fuerit, sive malum, redditori erimus rationem, & absque provocationis effectu quisque propriam mercedem accipiet, aut æternæ beatitudinis præmia, aut mortis perpetuæ, & damnationis æternæ supplicia, quibus secunda mors finem imponere, aut ea mitigare nequibit: & tandem cum ita sit, nihilque habeat humana mortalitas quod bonorum omnium largitori digne retribuere possit (cum nullum in se bonum inveniat, quod non sit ei liberaliter à Deo collatum) ut mortis hujus & damnationis detrimenta evitent, his atque aliis meritoriis operibus peccata sua omni ex parte studeant expiare, ut saltem per hæc media, atque remissionum, & indulgentiarum largitionem hujusmodi, quibus Christicolæ omnes veluti data manu ad salutem perpetuam invitamus, ac sanctorum meritis & intercessionibus adjuti, ad æternam mereamur beatitudinem pervenire. Suscipiant etiam cuncti fidei Catholicæ professores patris monita & instituta salutis, atque præcipua cum exultatione ad præparandum iter sibi ad gloriam sempiternam has remissionum ac indulgentiarum gratias uberrimas, quas nos illarum dispensatores indigni, tanquam JESU CHRISTI Vicarius, de sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ thesauris exhibemus, ut ipsorum animas ab hostis terribili potestate ereptas, immortalis Deo Creatori nostro, sicuti supremis desideramus affectibus, exhibere, & nos cum eis, superna beatitudine perfrui valeamus. Amen. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno à Nativitate ejusdem Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo, tertio decimo Kalend. Maii, Pont. nostri anno 6.

SIXTUS QUARTUS PONT. CCXVI.
ANNO DOMINI MCDLXXI.

Sixtus Quartus de Ruvere, Magister Franciscus Savonensis antea dictus, Ordinis Fratrum Minorum, Presb.